

ประวัติความเป็นมา

ตำบลลำภูเป็นตำบลที่มีแม่น้ำ และลำคลองไหลผ่านในพื้นที่ ประกอบด้วย แม่น้ำไหลผ่าน ๒ สาย คือ

➤ แม่น้ำยะกังไหลผ่านหมู่ที่ 1,7,10,11

➤ แม่น้ำบางนราไหลผ่านหมู่ที่ ๙ บ้านทุ่งงาย

➤ มีลำคลองจำนวน 5 สาย คือ คลองแม่คือ

คลองแม่กง, คลองแม่ลำภู, คลองบางเค็ม, คลองแม่

บังหยัง และบริเวณสองฝั่งริมน้ำมักจะเต็มไปด้วยพืช

พันธุ์นานาชนิด หนึ่งในพันธุ์ไม้ที่สำคัญแสดงให้เห็นถึง

ความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่คือ “ต้นลำพู”

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำภูได้เป็น

สมาชิก “ฐานทรัพยากรท้องถิ่น”(ลำดับรหัสสมาชิก

8-6960104) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการอนุรักษ์

ต้นลำพูไว้ จึงได้มีการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรม

พืช (ต้นลำพู) โดยการให้ความรู้ถึงประวัติ ประโยชน์

ตลอดจนความสำคัญของต้นลำพู ขึ้น

มารู้จักต้น “ลำพู”

ชื่อท้องถิ่น : ต้นลำพู (Cork tree)

ชื่อวิทยาศาสตร์ :

Sonneratia caseolaris (L.) Engl.

ชื่อวงศ์ : SONERATIACEAE

ลักษณะวิสัย / ประเภท : ไม้ยืนต้น

“ลำพู” เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางในวงศ์

Sonneratiaceae พบทั่วไปตามดินเลนริมแม่น้ำหรือคลอง ที่มีระดับน้ำขึ้นน้ำลงท่วมถึง ขึ้นได้ทั้งในน้ำจืดหรือน้ำกร่อย

ลำพูมีลักษณะเรือนยอดเป็นทรงพุ่ม ลำต้นเป็นแบบ Pettis's model มีการเจริญติดต่อกันไป ลำต้นค่อนข้างกลมมีกิ่งเกิดในแนวตั้ง เจริญทางด้านข้างมากกว่าทางยอด

เมื่อลำต้นแตกหักจะสร้างกิ่งใหม่ขึ้นได้เนื่องจากมีตาสำรองอยู่เป็นจำนวนมาก ลักษณะใบเป็นใบเดี่ยวขนาดเล็ก สีเขียว ขอบใบเรียบแตกใบตรงกันข้ามกันเป็นคู่

มีก้านใบสีชมพูมองเห็นแต่ไกล ดอกเป็นดอกเดี่ยวออกบริเวณปลายยอด ลักษณะผลแก่มีเปลือกหนาสีเขียวอมเหลือง เนื้ออ่อนนุ่ม ภายในมีเมล็ดจำนวนมาก ประมาณ 1000 ถึง 2500 เมล็ด

“ผลลำพู” แก่มีกลิ่นแรง จะร่วงหล่นระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกันยายน เป็นพืชที่รับประทานได้ ดอกนำไปแกงส้ม หรือใช้เป็นผักสด รับประทานกับขนมจีน

ลำพูไม่มีรากแก้ว จะเกิดรากแผ่กระจายไปด้านข้างขนานกับผิวดินตื้น ๆ และมีรากเล็ก ๆ แตกแขนงทางด้านล่างทำหน้าที่ยึดเกาะ และมีรากฝอยอีกชั้นทำหน้าที่ดูดซึมน้ำและสารอาหาร

ลำพูยังมีรากพิเศษช่วยในการหายใจ ลักษณะรูปกรวยแหลมยาวแทงโผล่พื้นดินรอบโคนต้น มีความยาวประมาณ 10 – 50 เซนติเมตร ใหญ่และยาวกว่าไม้ชนิดอื่น

“รากหายใจ (pneumatophore)” ของลำพูนี้เจริญได้รวดเร็วและทนทานน้ำท่วมได้เป็นเวลานาน

“วิธีการขยายพันธุ์ ต้นลำพู”

ในการขยายพันธุ์ ทำโดยการเพาะเมล็ดสามารถสร้างรากหายใจ เพื่อช่วยแลกเปลี่ยนก๊าซในขณะน้ำท่วมขังได้

ต้นลำพูมีอัตราการเจริญเติบโตช้าดินที่ใช้ปลูกมักจะใช้ดินเหนียวชั้นและตามริมน้ำหรือเป็นดินเดิมที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกับต้นลำพูที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

ต้นลำพูเป็นต้นไม้ที่ชอบแสงแดด โดยส่วนใหญ่การเพาะพันธุ์มักจะปลูกไว้ในกระถางหรือ ปล้องบ่อ และวางไว้กลางแจ้งที่โดนแสงแดดจัดตลอดวัน โดยในภาชนะปลูกจะใช้น้ำในระดับปานกลาง - มาก เพราะต้นลำพูเป็นต้นไม้ที่ต้องการน้ำสูง

“ประโยชน์ของ “ต้นลำพู”

ไม้ลำพู ต้น ราก เป็นส่วนที่มีคุณค่ามากจึงทำให้ต้นลำพูหมดค่าขาดการดูแลขยายพันธุ์

ต้นลำพูยังป้องกันพื้นตลิ่ง กันน้ำเซาะได้ดี และดูดซึมน้ำเสียเป็นน้ำดีได้อีกด้วย

ผลสุกกินสดหรือกวนเป็นแยมได้ส่วนดอกลำพูนิยมกินเป็นผักสดจิ้มน้ำพริก ส่วนรากอากาศใช้ทำไม้ก๊อก ในอดีตชาวบ้านริมคลองมักใช้รากลำพูทำที่ลับมีด

“ต้นลำพู”

โดย งานพัฒนาชุมชน
องค์การบริหารส่วนตำบลลำพู
ตำบลลำพู อำเภอเมือง
จังหวัดนราธิวาส
โทร 073 - 542623